

Коломієць Н. В.

*кандидат філологічних наук, доцент
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Маковська М. А.

*кандидат філологічних наук, асистент
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

**АНТОНІМІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД ПРИ ВІДТВОРЕННІ ТВОРУ
«莎菲女士的日记» ДІН ЛІН УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Внаслідок лексичних та граматичних відмінностей структур мов в процесі китайсько-українського перекладу, перекладачеві для підбору найбільш вдалого відповідника до мовної одиниці тексту оригіналу необхідно змінити не тільки лексичну форму слова, але й його граматичне значення, структуру речення тощо. Такий переклад не можна вважати тотожним на рівні речень або слів, однак при цьому вдається зберегти комунікативно-прагматичний намір цього тексту, що власне й пояснює особливість використання лексико-граматичного виду перекладацьких трансформацій. Трансформації цієї категорії, що також мають назву комплексних трансформацій, допомагають коректно викласти текст оригіналу зі збереженням його смислового та/або емоційного значення, спростити його структуру для кращого сприйняття перекладу, для перекладу ідіом та метафор, де є вкрай важливим передача значення висловлювання тощо [1, с. 18].

Лексико-граматичний метод антонімічного перекладу позначає переклад, при якому форма мовної одиниці оригіналу замінюється на протилежну (наприклад, ствердна форма – на заперечну, або ж навпаки) зі збереженням сенсу та стилістичних особливостей оригіналу [2, с. 183]. Як правило, цей переклад допомагає спростити розуміння основної думки слова, словосполучення або ж і цілого висловлювання, коли перекладачеві необхідно уникнути надмірної складності структури висловлювання, а також вдало підкреслити смислові акценти для

створення адекватного перекладу та його кращого сприйняття реципієнтами.

Здебільшого даний прийом застосовувався у складних реченнях, де потрібно лаконічно передати значення окремих мовних одиниць китайської мови мовою перекладу. Так, наприклад, у реченні «好象扯谎也是本能一样，所以在今天能毫不费力的便使用了。[3] – *Здається, брехати – це теж вроджений інстинкт людини, яким я сьогодні з легкістю скористалася*» словосполучення 毫不费力, (досл. «не потративши жодних сил») – «без жодних зусиль» внаслідок антонімічного перекладу набуло протилежного значення «з легкістю», тим самим було трансформовано ствердження через подвійне заперечення у звичайне ствердне висловлювання. Для більш точного викладу смислу речення, окрім методу антонімічного перекладу також використовується компенсація – додавання суб'єкта виконання дії, тобто підмету «я». У результаті застосування прийому антонімічного перекладу, можна досить вдало передати зміст висловлювання та спростити його сприйняття у тексті перекладу.

Крім цього варто також зазначити, що антонімічний переклад, так само як і інші види трансформацій, досить часто використовується із урахуванням контекстуальних особливостей тексту та відмінностей структур мови оригіналу та мови перекладу [4, с. 33–34]. Наприклад, у реченні «云霖当然高兴这差事，不会迟疑的。[3] – *Певна річ, Юнь Лін зрадів цьому й одразу ж погодився*» вираз 不会迟疑的, що дослівно перекладається як «не могли вагатися, ніколи не вагатися», у даному випадку замінений не просто на антонімічну структуру із опущенням подвійного заперечення, а на контекстуальний відповідник «одразу ж погодитися», який має тотожне значення до одиниці оригіналу і досить вдало поєднується з іншими синтаксичними структурами в рамках контексту.

Однією із характерних рис антонімічного перекладу є зміна структури (або ж форми) мовної одиниці перекладу із збереженням її змісту. Наочним прикладом цього може слугувати переклад наступного речення: «这几天我都见着凌吉士，但我从没同他多说几句话。[3] – *Впродовж останніх кількох днів я постійно бачу Лін Цзіши, однак ми перекидалися всього кількома словами*». Дослівний переклад «та я ні разу не сказала йому більше кількох слів» у цьому реченні не просто звучить неприродно для мови перекладу, але й спричиняє неабиякі труднощі у розумінні змісту висловлювання. Натомість, прийом антонімічного перекладу дає можливість опущення подвійного заперечення у мові перекладу, і при цьому зберегти смисл речення.

Прийом антонімічного перекладу дає змогу зберегти зміст висловлювання та його стилістичні особливості шляхом підбору антонімічної

форми до мовних одиниць оригіналу. Ця лексико-граматична трансформація є одним із універсальних методів перекладу, що допомагають якомога краще передати комунікативно-прагматичну функцію тексту оригіналу в перекладі.

Список використаних джерел:

1. Бессонова А.Н. Комплексные лексико-грамматические трансформации как способ решения общелингвистических проблем перевода. *Наука и современность*. Хабаровск, 2011. С. 18–21.
2. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва : Высшая школа, 1990. 254 с. URL: <http://www.belpaese2000.narod.ru/Trad/Komissar/kom07.htm>
3. 丁玲《莎菲女士的日记》，主编：马森《小说月报》，出版社：骆驼，1999年04月 URL: <https://www.99csw.com/book/3350/index.htm>
4. Терехова Г.В. Теория и практика перевода. Учебное пособие, Оренбург : ОГУ, 2004. 103 с. URL: http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/555/19555/2767?p_page=4

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-53>

Косович О. В.

*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри романо-германської філології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Чорній Р. П.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри романо-германської філології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

ОРИЄНТАЛІЗМ «СХІДНИХ МОТИВІВ» ВІКТОРА ГЮГО

Основна відмінність орієнтальних творів Віктора В. Гюго в тому, що «східний» колорит для цього великого французького романтика не був традиційним обрамленням художнього твору. «Східне» тло В. Гюго